

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

15.12.2021 nr 10-1/21/005sn

Tallinn

Algus kell 11.00, lõpp kell 14.00

Juhatas Üllar Jaaksoo

Protokollis Astrid Aavola

Võtsid osa Marko Gorban, Sven Kirsipuu, Urmet Lee, Hede Sinisaar, Veiko Tali, Marko Udras, Ott

Velsberg, Kätlin Weinzierl

Puudusid Pille Lehis, Allan Puur

Kutsutud:

Statistikaameti IT juht Annika Brauer

Riigikantselei strateegiadirektori asetäitja Dmitri Burnašev

Statistikaameti peadirektori asetäitja Kaie Koskaru-Nelk

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Statistikaameti kvaliteedijuht Kristi Lebin

Statistikaameti rahva ja eluruumide loenduse projektijuht Liina Osila

Statistikaameti finantsjuht Ave Sepik

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja Ingrid Valdmaa

PÄEVAKORD:

1. Riikliku statistikaprogrammi Eesti Panga 2022.–2026. aasta statistikatööde loetelu tutvustus
2. Statistikaameti III kvartali ülevaade (sh REGREL seis)
3. Statistikaameti 2022. a tegevuskava ja eelarve eelnõu tutvustus
4. Statistikaameti uue arengukava koostamise teekaart
5. Statistikanõukogu 2022. a tööplaan
6. Muud küsimused

1. Riikliku statistikaprogrammi Eesti Panga 2022.–2026. aasta statistikatööde loetelu tutvustus

Jaanus Kroon andis ülevaate Eesti Panga strateegilistest eesmärkidest tulenevatest ülesannetest (Lisa 1). Ühisrahastusplatvormide osas on planeeritud osaleda integreeritud aruandluse väljatöötamises, kuid selleks on vaja eelnevalt valdkonda rahandusministeeriumi poolt põhjalikumalt reguleerida. Lisaks käivad läbirääkimised virtuaalvääringu pakkujate aruandluse/statistika käivitamiseks.

Eesti Panga 2022.-2026. aasta statistikatööde loetelule lisandub kaks uut statistikatööd: „Eesti Panga prognoosi- ja majandusanalüüsitud teenindamine“ ja „Virtuaalvääringu teenuseosutajate statistika“.

Arutelu

Marko Udras: Mis andmeid virtuaalvääringutega seoses koguma hakatakse ning kui tõenäoline on, et sobivaid andmeid teatakse?

Jaanus Kroon: Rahapesu andmebüroo andmevajadus on alles jõudnud Eesti Pangani. Tegemist on väga detailse aruandluse paketiga ning Eesti Pangas ja Rahapesu Andmebüroos luuakse seda võimekust. Esialgne eesmärk on turgu korrastada ja mõista, mis seisus virtuaalvääringutega tegelikult ollakse.

Üllar Jaaksoo: Kas virtuaalvääringute osas tehakse statistikat pakkujatest või kasutajatest?

Jaanus Kroon: Virtuaalvääringute pakkumine läheb litsentseeritavaks ning statistikat tehakse Eestist saadud litsentside põhjal.

OTSUSTATI:

1.1. Võtta info teadmiseks.

2. Statistikaameti III kvartali ülevaade (sh REGREL seis)

Urmet Lee andis ülevaate statistikaameti tulemustest (Lisa 3). Töötajate motivatsiooniindeks on langenud, kuid arvestama peab sellega, et meetodika indeksi arvutamisel on sellest aastast muutunud. Statistikanõukogu avaldas soovi näha põhjalikumalt vaadet uuest meetodikast ning motivatsiooniindeksi näitajatest valdkondade kaupa. Lisaks peaks üle vaatama näitajate eesmärgid, et need oleks realselt ka saavutatavad.

Liina Osila tutvustas rahva ja eluruumide loenduse hetkeseisu. Novembris viidi läbi veel üks minipiloot ning sealse tagasiside põhjal on andmete kogumise osas sisse viidud ka parandused. On alustatud andmepäringute väljasaatmisega, et loendusega seonduvad hõived registritest õigel ajal statistikaametini jõuaks. Värbamiste poolelt on huvi rahvaloenduse vastu olnud suur, kandidaate erinevatele rollidele laekus 800 ringis.

Meediakampaania I laine toimus 18.10-07.11 ning selle raames kutsuti inimesi üles registriandmeid korrastama. II laine algab 28. detsembril ning kestab 22. jaanuarini ning siis kutsutakse inimesi küsitlusele vastama.

Loenduse perioodid on muutunud – veebis saab vastata nädala võrra kauem ehk 28.12.2021-22.01.2022 ning kodukülastused ja telefoni teel vastamised algavad nädala võrra hiljem ehk 01.02.2022-28.02.2022.

Annika Brauer rääkis rahvaloenduse tehnoloogilisest poolest. Peamine väljakutse on uue ja vana tehnoloogia kombineerimine. Minipiloodist laekus 360 ettepanekut, millest 200 läks töösse. Kõiki ettepanekuid ei olnud erinevatel põhjustel võimalik lahendada.

Arutelu

Veiko Tali: Kas aastate jooksul on andmeesitaja rahuloluindeksi meetodika muutunud? Kas rahvusvaheliste missioonide hinnangute taga peitub ka detailsem vaade olukorrale?

Urmet Lee: Andmeesitaja meetodika ei ole muutunud ning andmed on aastate lõikes võrreldavad.

Kaie Koskaru-Nelk: Rahvusvaheliste missioonide hinnangud on koondhinnangud ning need on olnud positiivsed. Alati on aga lisatud detailsemad märkused, mis vajavad järeltegevusi. Järgmise strateegia raames vaadatakse see mõõdik üle.

Marko Udras: Kas võtate halduskoormuse juures arvesse seda, kui ettevõtted peavad esitama vähem andmeid statistikaametile, kuid peavad neid andmeid uuesti esitama teistele asutustele, mille tõttu tegelikult andmeesitaja koormus riigiga suhtlemisel ei vähene?

Urmet Lee: Sellist riigiülest ülevaadet statistikaametil ei ole. Meile ei ole teada sellised juhtumid, kuid ei ole välistatud, et selliseid situatsioone tekib. Hea oleks saada konkreetseid näiteid sellisest olukorrast.

Sven Kirsipuu: Mis on saanud andmeajamisteenuse arendusest?

Urmet Lee: see on hetkel pausile pandud ning statistikaameti jaoks ei ole see järgmisel aastal prioriteet.

Ott Velsberg: Järgmisel aastal peaks EL taasterahastu vastava projekti raames andmeajamisteenuse osas kontseptsioon paika saama.

Ott Velsberg: Mis seis on teadlaste keskkonnaga? Ettepanek oleks leida tuleviku mõistes riigiüleselt ühine lahendus.

Annika Brauer: 2022. aasta alguses vaatame üle kontseptsiooni, et pakkuda teadlastele tehnoloogiliselt võimsamat virtuaalkeskonda ning paremaid võimalusi töö tegemiseks väljaspool statistikaameti turvalist töökohta.

Ott Velsberg: Kuidas läheb klassifikaatorite portaaliga?

Urmet Lee: Hetkel on teema peal inimressurss kriitiliselt madal ja töötame aktiivselt selle nimel, et tuua majja selles suunas kompetentsi. Ehkki teema on jäänud ootele, on see statistikaameti vaatepunktist siiski väga oluline.

Veiko Tali: REGREL kommunikatsioonile peaks panema suuremat rõhku, et inimene saaks aru, miks on rahvaloendus kui kümnenäädalane projekt vajalik inimesele ja ühiskonnale tervikuna.

Urmet Lee: Kommunikatsiooniplaan on tegelikult väga hästi läbi mõeldud, kuid oleme teadlikult pidurdanud mõneks ajaks kommunikatsiooni, et saaksime olla täielikult veendunud, et kõik tehnoloogiliselt toimib. Nüüd saame kommunikatsiooniga aktiivselt jätkata.

Liina Osila: Võtame kindlasti kommunikatsiooni poolelt tähelepanekud arvesse. Kommunikatsiooni planeerime intensiivselt 3 nädala jooksul erinevatesse kanalitesse. Oleme muuhulgas kaasanud ka raamatukogusid ja Eesti Korterühistute Liitu. Eesti on tähelepanuväärne, sest näiteks Lätis ja Leedus ei tunta rahvaloenduse vastu huvi ei rahva ega meedia poolelt, meil on huvi olemas.

OTSUSTATI:

- 2.1 Järgmisel nõukogu kohtumisel tutvuda põhjalikumalt töötajate motivatsiooniindeksi meetodika ja näitajatega valdkondade kaupa.

3. Statistikaameti 2022. a tegevuskava ja eelarve eelnõu tutvustus

Urmet Lee tutvustas ameti 2022. aasta tegevuskava ja eelarve eelnõud (Lisa 3). Sõnastatud on probleemid, mille lahenduste leidmisega peab jõudsalt tegelema hakkama. Järgmine aasta on planeeritud fokuseerida tegevused ja arendused selleks, et tugevdada juhtimiskvaliteeti, tõsta andmeesitaja kliendirahulolu ning tõhustada andmete kasutamist.

Eelarve poolelt on hetkel nõ tasakaalus eelarvest puudu 105 000 eurot st kulud ületavad tulusid, see number on dünaamiline ning liigub uute tellimustööde lisandudes nullile lähemale. Sellest hoolimata ei ole praegune eelarve struktuurselt tasakaalus ja pikemas perspektiivis jätkusuutlik.

Arutelu

Üllar Jaaksoo: Miinusega eelarve kinnitamine ei ole hea tava ning võiks otsida lahendusi, kuidas suurendada tulu või vaadata veelkord otsa kulude kärpimisele.

Hede Sinisaar: Ajalooliselt on ameti eelarvete puhul pakutud välja lahendusi, kus nõukogu esimees kohtuks rahandusministriga, osaleks lisataotluste arutelude juures ja/või osaleks kohtumistel, kus

statistikaameti eelarve teema laual on (nt kantslerite nõupidamine riikliku statistika programmi osas). Kas neid meetmeid on rakendatud, ei ole teada.

Üllar Jaaksoo: Eelarve punkti juures väljapakutud kulumudeli loomine statistikaametis on hea suund.

OTSUSTATI:

- 3.1 Võtta info teadmiseks. Ühtlasi avaldas Statistikanõukogu muret, et tänane statistikaameti eelarve on riskiseisus, mille tõttu peab amet ise teenima tulu tellimustööde näol, mida ei saa ette planeerida ning mis praeguses hetkes eelarvet ka täielikult ei kata. Nõukogu leiab, et asutuse omatulu võiks olla arendustegevust täiendavalt toetav ning ei tohiks olla seotud baastegevuse toimimise kvaliteediga. 2022. aasta kulumudeliga on eesmärk seostada täpsemalt kõik ressursid tegevuste ja tulemustega, et mõista meie teenuse maksumust.

4. Statistikaameti uue arengukava koostamise teekaart

Urmet Lee tutvustas statistikaameti uue arengukava koostamise teekaarti. Seni on olnud statistikaameti identiteediks statistika tegemine. Andmeagentuuri visiooniga on vaja identiteeti laiendada, et asutus oma igapäevases tegevuses seostuks ka andmemaailmaga, sh ametile seadusega pandud ülesannete: andmehalduse ja andmete jagamisega. 2022. aasta algusel tegeletakse aktiivselt identiteedi st missiooni ja visiooni kokkuleppimisega ning paralleelselt kaasamistegevusega. Teise kvartali lõpuks peaks paigas olema esmane arengukava versioon. 2022. aasta lõpuks on planeeritud arengukava kinnitamine, mida teeb rahandusminister.

Arutelu

Veiko Tali: Teemale peab nõukogu kindlasti sisendit andma ja mõtlema aktiivselt kaasa nii nõukogu tasandil kui ka eraldi liikmetena. Lisaks peab arengukava loomisel kohe alguses saama sisendi rahandusministeeriumilt ning ka majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumilt, milline on nende nägemus ameti pikaajalisest arengust. Oluline on, et oleks olemas pikem visioon.

OTSUSTATI:

- 4.1 Võtta info teadmiseks.

5. Statistikanõukogu 2022. a tööplaani

Vaadati üle 2022. aasta tööplaani eelnõu ning tehti ettepanekuid teemade ja nõupidamiste toimumise aja osas. Täiendustega tööplaani saadetakse nõukogu liikmetele esimesel võimalusel ülevaatamiseks. Hiljem kirjalikult kinnitatakse tööplaani.

OTSUSTATI:

- 5.1 Saata statistikanõukogule kirjalikuks kinnitamiseks nõukogu tööplaani.

LISAD:

1. Esitlus „EP statistikatööde loetelu 2022-2026“
2. Dokument „EP presidendi määrus Statistikatööd 2022-2026 kavand“
3. Esitlus „2.-5. päevakorrapunktid“

(allkirjastatud digitaalselt)

.....

Üllar Jaaksoo

.....

Astrid Aavola